

Concluzii ale Consiliului din 22 mai 2008 privind învățarea în rândul adulților

(2008/C 140/09)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

întrucât:

- (1) În concluziile Consiliului European de primăvară de la Lisabona, din 2000 ⁽¹⁾, a fost lansat un apel în vederea modernizării sistemelor europene de educație și formare pentru a răspunde cerințelor unei economii bazate pe cunoaștere și provocărilor tot mai mari de natură socio-economică și demografică cu care se confruntă Uniunea într-o lume globalizată.
- (2) În concluziile Consiliului European de primăvară de la Barcelona, din 2002 ⁽²⁾, statele membre au fost îndemnate să se asigure că toți cetățenii posedă calificări de bază, precum și să sporească oportunitățile pentru ca lucrătorii mai în vârstă să rămână pe piața forței de muncă, în special prin garantarea accesului real la învățarea de-a lungul vieții.
- (3) Rezoluția Consiliului din 27 iunie 2002 privind învățarea de-a lungul vieții ⁽³⁾ subliniază că învățarea de-a lungul vieții trebuie să aibă loc de la vârsta preșcolară până la vârsta ulterioară pensionării, incluzând întreaga gamă a învățării formale, non-formale și informale.
- (4) Rezoluția Consiliului din 19 decembrie 2002 privind cooperarea consolidată în materie de învățământ și formare profesională ⁽⁴⁾ a constatat că adaptabilitatea și șansele de angajare ale adulților, inclusiv ale lucrătorilor mai în vârstă, depind în mare măsură de oportunitățile de actualizare și de dobândire de noi competențe pe tot parcursul vieții profesionale.
- (5) Rezoluția Consiliului din 28 mai 2004 privind consolidarea politicilor, a sistemelor și a practicilor în domeniul orientării ⁽⁵⁾ a subliniat că toți cetățenii europeni ar trebui să beneficieze de accesul la servicii de orientare pe tot parcursul vieții, o atenție specială fiind necesară pentru persoanele și grupurile vulnerabile.
- (6) În concluziile Consiliului din 28 mai 2004 privind principiile europene comune pentru identificarea și validarea învățării non-formale și informale ⁽⁶⁾, formulate ca răspuns la Declarația de la Copenhaga din noiembrie 2002, a fost lansat un apel în vederea dezvoltării și diseminării unor instrumente europene pentru recunoașterea învățării non-formale și informale.
- (7) Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea de-a lungul vieții ⁽⁷⁾ are ca scop, *inter alia*, să asigure că adulții sunt în măsură să își dezvolte și să își actualizeze competențele pe tot parcursul vieții și că există infrastructuri corespunzătoare pentru educație și formarea continuă a adulților.
- (8) În concluziile Consiliului din 25 mai 2007 privind un cadru coerent de indicatori și criterii de referință în domeniul educației și al formării ⁽⁸⁾ a fost lansat un apel în vederea continuării dezvoltării unor indicatori privind competențele adulților.
- (9) Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind instituirea unui cadru european de calificări ⁽⁹⁾ promovează o abordare a descrierii calificărilor bazată pe rezultatele învățării, indiferent de modul și de locul în care au fost dobândite.
- (10) Raportul comun al Consiliului și al Comisiei pentru 2008 privind progresele înregistrate referitor la punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” subliniază că nivelul scăzut al participării lucrătorilor mai în vârstă și a celor cu calificare scăzută la învățarea în rândul adulților rămâne o problemă majoră.
- (11) Rezoluția Parlamentului European din 16 ianuarie 2008 privind învățarea în rândul adulților: *Nu este niciodată prea târziu pentru a învăța* ⁽¹⁰⁾ îndeamnă statele membre să promoveze dobândirea cunoștințelor și să dezvolte o cultură de învățare de-a lungul vieții, în special prin punerea în aplicare a unor politici vizând egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru a face învățarea în rândul adulților mai atractivă, mai accesibilă și mai eficientă.

SALUTĂ comunicarea Comisiei din octombrie 2006 *Nu este niciodată prea târziu pentru a învăța* ⁽¹¹⁾ și planul de acțiune al Comisiei din septembrie 2007 *Oricând este momentul potrivit pentru a învăța* ⁽¹²⁾, ambele subliniind importanța învățării în rândul adulților ca element-cheie al învățării de-a lungul vieții și lansând un apel către statele membre în vederea îndepărtării obstacolelor din calea participării, a creșterii calității și eficienței globale a învățării în rândul adulților, a accelerării procesului de validare și recunoaștere și a asigurării unor investiții și a unei monitorizări suficiente în ceea ce privește acest sector;

⁽¹⁾ Doc. SN 100/00 REV 1.

⁽²⁾ Doc. SN 100/02 REV 1, alineatele (32) și (33).

⁽³⁾ JO C 163, 9.7.2002, p. 2.

⁽⁴⁾ JO C 13, 18.1.2003, p. 2.

⁽⁵⁾ Doc. 9286/04.

⁽⁶⁾ Doc. 9600/04.

⁽⁷⁾ JO L 394, 30.12.2006, p. 10.

⁽⁸⁾ JO C 311, 21.12.2007, p. 13.

⁽⁹⁾ De completat trimiterea la JO.

⁽¹⁰⁾ [2007/2114 (INI)] — P6_TA-PROV(2008)0013.

⁽¹¹⁾ Doc. 14600/06 — COM(2006) 614 final.

⁽¹²⁾ Doc. 13426/07 — COM(2007) 558 final.

RECUNOAȘTE rolul-cheie pe care îl poate juca învățarea în rândul adulților în îndeplinirea obiectivelor Strategiei de la Lisabona, prin favorizarea coeziunii sociale, prin punerea la dispoziția cetățenilor a competențelor necesare pentru găsirea unor noi locuri de muncă și prin sprijinul oferit Europei pentru a reacționa mai eficient la provocările globalizării. În special, este necesar:

1. să fie ameliorat nivelul de calificare al unui număr încă important de lucrători cu calificare scăzută, pentru a le permite tuturor cetățenilor să se adapteze la schimbările tehnologice și la viitoarele cerințe în ceea ce privește competențele, contribuind astfel la îmbunătățirea performanței economice generale;
2. să fie remediată problema persistentă și frecventă a abandonului școlar timpuriu prin oferirea unei a doua șanse persoanelor ajunse la vârsta adultă fără a avea o calificare, acordându-se o atenție specială domeniilor care fac obiectul unei preocupări specifice, precum alfabetizarea și aritmetica elementară, competențele IT și învățarea limbilor;
3. să fie combătută excluderea socială datorată unor condiții precum nivelul slab al învățământului primar, șomajul și izolarea rurală, acordându-se în același timp mai multă atenție — având în vedere actualele evoluții demografice și tendințe ale migrației — necesităților de învățare și formare de-a lungul vieții ale lucrătorilor mai în vârstă și ale migranților;
4. să fie asigurate eficiența, eficacitatea și calitatea învățării în rândul adulților, în vederea creșterii participării active la acest tip de învățare, în special în rândul grupurilor defavorizate, a atragerii unor investiții publice și private suficiente în acest domeniu și a încurajării sectorului privat să considere acest tip de învățare drept un element-cheie al dezvoltării întreprinderilor și a vieții profesionale;

CONSIDERĂ că învățarea în rândul adulților poate contribui în mod semnificativ la satisfacerea acestor necesități, nu numai prin beneficiile economice și sociale pe care le generează, precum sporirea șanselor de angajare, accesul la locuri de muncă de mai bună calitate, o cetățenie mai responsabilă și o sporire a participării civice, dar și prin beneficiile individuale, precum o mai mare realizare personală, mai multă sănătate, bunăstare și stimă de sine și, în consecință, că:

1. învățării în rândul adulților ar trebui să i se acorde mai multă atenție și un sprijin mai eficient la nivel național, ca parte a eforturilor generale de dezvoltare a unei culturi de învățare de-a lungul vieții;

2. măsurile specifice prezentate în anexa la prezentele concluzii ar putea forma un cadru coerent pentru viitoare acțiuni în acest domeniu, în cadrul programului de lucru „Educație și formare profesională 2010”;
3. dezvoltarea și punerea în aplicare viitoare a unor astfel de măsuri ar trebui să respecte pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul învățământului și organizarea sistemelor educaționale și de formare profesională și ar trebui să utilizeze metoda deschisă de coordonare;
4. progresul și monitorizarea învățării în rândul adulților ar trebui să corespundă cadrului coerent de indicatori și criterii de referință adoptat de Consiliu în mai 2007 și să fie incluse în viitoarele rapoarte comune privind progresele referitoare la programul de lucru „Educație și formare profesională 2010”;
5. caracterul trans-sectorial, diversitatea, complexitatea și varietatea învățării în rândul adulților impun nevoia unei abordări integrate, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a celor situate la nivel local și regional, a partenerilor sociali și a ONG-urilor;

INVITĂ, în consecință, STATELE MEMBRE să remedieze problemele legate de învățarea în rândul adulților identificate în prezentele concluzii, în special prin punerea în aplicare a măsurilor propuse în anexa la prezentul document în conformitate cu contextul specific și cu prioritățile statelor membre,

și INVITĂ COMISIA:

- să sprijine statele membre în vederea dezvoltării și îmbunătățirii în continuare a învățării în rândul adulților, nu numai prin intermediul sporirii oportunităților, a facilitării accesului și a intensificării participării, ci și prin rezultate ale învățării mai relevante și orientate mai mult către rezultate, prin intermediul unor măsuri precum cele propuse în anexa la prezentele concluzii,
- să asigure complementaritatea și coerența între continuarea oricăreia dintre aceste măsuri și punerea în aplicare a proceselor de la Bologna și de la Copenhaga, în măsura în care acestea se referă la cursanții adulți,
- să consolideze și să utilizeze structurile de cercetare existente pentru nevoile învățării în rândul adulților,
- să continue și să intensifice cooperarea cu organizațiile internaționale și organele neguvernamentale relevante active în acest domeniu, precum și să stabilească legături cu inițiative regionale, precum cooperarea Europa-Asia, și cu inițiative mondiale, precum „Educație pentru toți” și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului.

ANEXĂ

MĂSURI SPECIFICE PENTRU PERIOADA 2008-2010

A. PENTRU COMISIE, ÎN COOPERARE CU STATELE MEMBRE

1. Analiza reformelor în domeniul educației și al formării profesionale la nivel național, în special a dezvoltării sistemelor naționale de calificări asociate cu instituirea unui cadru european de calificări și a sistemelor de transfer ale creditelor referitoare la învățarea formală, non-formală și informală, în vederea ameliorării accesului adulților la sistemele de calificare.
2. Analiza impactului reformelor naționale în domeniul educației și formării profesionale în ceea ce privește alocarea resurselor financiare între diferitele categorii de vârstă, în conformitate cu o abordare bazată pe învățarea de-a lungul vieții.
3. Sprijinirea dezvoltării oportunităților, condițiilor și resurselor profesionale — bazată pe bunele practici existente în statele membre — pentru persoanele care lucrează în domeniul învățării în rândul adulților, pentru a ameliora vizibilitatea și statutul acestei profesii.
4. Continuarea cercetărilor privind elaborarea de criterii de calitate pentru prestatorii din domeniul învățării în rândul adulților.
5. Realizarea unui inventar al bunelor practici și al proiectelor care vizează motivarea grupurilor greu accesibile, identificarea factorilor-cheie pentru reintegrarea acestora pe piața muncii și în societate și îmbunătățirea stimei de sine a acestora.
6. Identificarea bunelor practici în materie de evaluare a rezultatelor învățării, în special cele ale lucrătorilor slab calificați și mai în vârstă și ale migranților, dobândite în mare parte în afara sistemului de învățare formal.
7. Elaborarea unui glosar de definiții, stabilite de comun acord, utilizate în domeniul învățării în rândul adulților și, pe baza bazelor de date existente, inclusiv a celor ale OCDE, și în conformitate cu regulamentul din 2008 privind statisticile în materie de educație și învățare de-a lungul vieții ⁽¹⁾, stabilirea unui set de date de bază comparabile la nivel european, necesare în vederea monitorizării (ar trebui asigurat dreptul tuturor statelor membre de a participa la această activitate).
8. Sprijinirea măsurilor vizând consolidarea importanței învățării în rândul adulților în contextul strategiilor naționale privind învățarea de-a lungul vieții.
9. Sprijinirea campaniilor vizând creșterea sensibilizării și a motivației cursanților potențiali, sporind, astfel, participarea în cadrul procesului de învățare în rândul adulților.

B. PENTRU STATELE MEMBRE, CU SPRIJINUL COMISIEI

1. Promovarea și sprijinirea schimbului de bune practici, a învățării reciproce și a dezvoltării de proiecte comune în domeniul învățării în rândul adulților între părțile interesate din statele membre.
2. Ca parte din eforturile vizând dezvoltarea unei culturi a învățării de-a lungul vieții, cooperarea strânsă în vederea identificării și eliminării obstacolelor din calea învățării în rândul adulților și în vederea asigurării unei oferte și a unor condiții de înaltă calitate și bazate pe cerere, inclusiv a cursurilor on-line și a oportunităților de învățare la distanță.
3. Încurajarea atât a instituțiilor de învățământ superior, cât și instituțiilor de învățământ profesional, în vederea intensificării contactelor cu adulții, precum și în vederea dezvoltării parteneriatelor cu sectorul privat pentru a motiva angajatorii să organizeze învățarea în rândul adulților la locul de muncă și angajații să participe la aceasta.
4. Acționarea în scopul facilitării accesului și al creșterii participării la învățarea în rândul adulților a tuturor cetățenilor, în special a celor care părăsesc timpuriu învățământul primar și formarea profesională și doresc o „a doua șansă”, a celor cu nevoi speciale și a celor cu competențe de bază insuficiente sau cu rezultate educaționale slabe, în vederea încurajării acestora să își amelioreze nivelul de calificare.
5. Asigurarea utilizării efective și eficiente a programului integrat de învățare de-a lungul vieții, a fondurilor structurale și a altor surse de finanțare similare, în vederea îmbunătățirii ofertei de oportunități de învățare în rândul adulților.

⁽¹⁾ Regulament al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 privind producerea și dezvoltarea de statistici în materie de educație și învățare continuă — Doc. PE-CONS 3659/3/07 REV 3. De completat trimiterea la JO.

6. Promovarea dezvoltării și utilizării sistemelor de orientare de-a lungul vieții care pot oferi adulților informații și îndrumări independente, analiza individuală a competențelor și orientare profesională personalizată.
 7. Luarea în considerare — din perspectiva raportului dintre costuri și beneficii — a contribuției învățării în rândul adulților la coeziunea socială și la dezvoltarea economică.
 8. Facilitarea dezvoltării metodologiilor și instrumentelor necesare în vederea evaluării aptitudinilor și competențelor-cheie — inclusiv a celor dobândite, în principal, în afara sistemului de învățare formal — și a validării și definirii acestora din punct de vedere al rezultatelor învățării, investind în același timp în promovarea procedurilor de validare și de recunoaștere.
 9. Asigurarea unui procentaj adecvat pentru învățarea în rândul adulților în ceea ce privește alocarea resurselor financiare între diferitele sectoare ale educației, în conformitate cu o abordare bazată pe învățarea de-a lungul vieții.
 10. Promovarea implicării active a partenerilor sociali și a altor părți interesate, inclusiv a ONG-urilor, în asigurarea unei oferte de înaltă calitate în materie de învățare, adaptată la nevoile diferitelor categorii de cursanți. O importanță specială ar trebui acordată abordărilor bazate pe învățarea în domeniul tehnologiilor informaționale și de comunicații (TIC) și pe dezvoltarea competențelor legate de TIC.
 11. Intensificarea cooperării cu Cedefop și cu Institutul pentru învățarea de-a lungul vieții al Unesco, precum și utilizarea integrală a capacităților de cercetare ale altor instituții internaționale, în domeniul educației și învățării în rândul adulților.
 12. Pe baza rezultatelor obținute în urma punerii în aplicare a prezentelor măsuri, examinarea unor noi acțiuni posibile după anul 2010, în conformitate cu continuarea programului de lucru „Educație și formare profesională 2010”.
-